

PERIÒDICH POLITICH VERMELL

== SALUT PÚBLICA == INTERESSOS POPULARS == ARTS Y LLETRES ==

PREUS DE VENTA
 15 exemplars. . . . . Una pesseta
 Cada número. . . . . 2 quartes
Surit à llum ab tota regularitat à lo mesos una signada cada setmana

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
 6-RONDA DE LA UNIVERSITAT-6
 BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
 Tot Espanya, portat à domicili. . . 8 rals trimestre
 Països de la Unió Postal. . . . . 16 id. id.
Dona números extraordinaris sempre que ho demanar les circumstancies

TAFANERIAS... DIPLOMÀTICAS

Grans son los maïs que pesan sobre la terra, y ab un pam de boca oberta contemplém tots aquells que no gastém camisa, y que per aquesta sola causa no 'ns preocupém gens ni mica de que 'l nostre planeta (injustament barrotat à benefici de de alguns ganduls *distingits*) nos lo fassin recorre, tan prompte de Nort à Sud, com de Orient à Occident, sens altra retribució que un tip de garrotadas à cambi de la nostra sang y de las nostras preocupacions en malhora adquiridas, com entre 'ls molts fets que hi ocorren y que cridan poderosamente l' atenció fins dels sérs mes llanuts que 'l poblan, la ha cridada la manya que la *excelsa* Inglaterra ha empleat en sos *protegits* de las afluentas del Nilo.

Se tracta de Inglaterra (¡apartéu las criaturas!) y no cal que riguin. Somhi donchs.

Passém per alt lo motiu que doná peu á sa intervenció en Egipte per considerarlo un negoci brut, y detallém sols algunas cosetas bastant cayas que allí s' hi han succehit.

Parlém, donchs, per boca de inglés.

L' Egipte gemegava baix la opressora grapa de un *descarat*; Arabí-pachá.

La Inglaterra, que en punt á *plantropia* ningú li passa la mà per la cara, empenqué pe 'l seu compte la *peluda* empresa de acabar ab tota aquella *moxiganga* de coronels egipcis y restablir en son trono al fugitiu virey, envianthi al efecte un *exércit* manat per «una espasa may vensuda y un cervell despert.» ¡Ah! ¡oh! ¡uh!

L' home que reunia tals qualitats era 'l general Wolseley, que segons diuhen era un protegit del príncip de Gales, y feu ni mes ni ménos que l' héroe saguntí en lo Nort, puig per sotmetre als sublevats hi aná provehit de bonas lliuras esterlinas y de tropas *escullidas*, no podent per lo tant resultar temibles sos contrincants.

No en va s' ha dit que la naturalesa es frágil.

L' estandart de la *civilisació* enarbolat en las torres de Alexandria, nos anunciá que la ciutat fundada per Alexandro de Macedonia estava ocupada pe 'ls nebulosos guerrers de la no ménos nebulosa Albion.

No cal dir que la Fransa *republicana*, que en principi volia formar part de la expedició, y que causas imprevistas li impediren (la cayguda del ministeri dels aventurers), treya foch pe 'ls caizals, gelosa de que 'ls inglesos s' haguessin atrevit à ficar má y per compte propi en aquell trenca-closcas nomenat Egipte.

Al poch temps y ab molt de bombo prengueren à viva forsa las *inexpugnables* posiciones de Tell-el-Kebir, donant ab aixó per terminada la insurrecció del partit nacional egipci.

Presos y processats sos principals jefes, ab la deguda formalitat y com si s' hagués tractat de una cosa seria, foren sentenciats à pena capital, la que 'ls hi fou cambiada (?) per desterro perpétuo, enviantlos á Ceylan à cumplirla.

Fins aquí tot va anar vent en pops, puig entre la intervenció inglesa y 'l cólera, ficaren de tal modo la pó al cos dels musulmans, ja de sí supersticiosos, que,

creyentho un cástich de son profeta, resolgueren acatarlo, persuadits de que si se rebelaban contra sos *administradors*, los n' hi enviaria un altre encara mes temible.

Mes es lo cas que no tothom se pren las cosas aixís á la fresca, puig qu' en lo Sudan hi ha qui vetlla.

Un trapissonda de primera nota, titulat representant de Deu (*vaja*, lo mateix que per aquí), ha lograt encendre 'ls ánimos de sos paysans, y acaudillantlos, ab bastant d' éxit per cert, amensassa menjarse l' Egipte com si 's tractés de un pá de crostons.

No 't dich tinya la feyna que se 'ls hi ha girat ab aquest manó.

Y com que 'l punt capital d' ells es pogue esplotar la rica mina que avuy posseheixen, ó siga ser duenyos en absolut del canal de Suez, pactarán segurament ab aquest manó, del mateix modo que ho feren ab lo rey dels zulús, *personatge* que may pogué avesarse à usar mocador, per considerarlo article de luxo, y que preferia fer *setze*, modo que li facilitaba vuydar lo nas ab mes prontitut que no pas servintse de aquest medi de que 'ls europeos nos valém per fer la llimpia del vértice de la cara.

La única cosa que diferencia à Cetiwayo del Madhi, es que aquell era un pobre bréto! y aquest es un tunante aprofitat.

Al prompte *semblava* que tot Inglaterra en massa havia d' anar à sotmetre al Santón y companys de fatigas.

Al efecte, l' un després de l' altre hi enviaren «sos millors» generals, y en vist,

Cada dia van tornantse mes poca solta las festas del Carnaval.

Passat de alguna criatureta, que disfressada fa goig y li escau, probant que alló es tan sols propi de criatures, tots los demés bandarras (que sempre abundan, per mes que afortunadament van mimbant cada any) se han esmerat qui mes podia... en fer fàstich y altres coses per l'estil.

Alegremnos de que unas diversions tan... carnesoltas, vagint perdent son esplendor á mida que la civilització creix.

.. ..

Modo de matar passas á lo conservador:

Los regidors de Palma que no combregan ab la iglesia d'en Cánovas fan l'orni pera dimitir, y á fi de obligarlos á que espontáneament presentin la dimissió, se assegura que va á procedirse criminalment contra ells per certs assumptos votats en aquell Ajuntament quan la conservaduria no manegava las cireras.

Si no fes temps que ja n'estém convenuts, aixó ns demostraria que dintre de la legalitat los governs troban sempre camins per fera lo que 'ls dona la gana, interpretant las lleys segons las conveniencias de cada qual.

Y baix aquest punt de vista, diguintme si no tenen rahó 'ls anarquistas quan afirman que las lleys no mes cerveixen pera tiranisar.

Per aixó es que á Espanya, que tenim tantas lleys, aném tan be.

.. ..

S'ha publicat un tomet de poesias degudas á la ploma de nostre colaborador Francisco Llenas, portant per títol *Tiros satírics*, algunas de inéditas y otras que ja han vist la llum en LA TRAMONTANA.

Perá jutjar de las que no coneixen nostres llegidors, publiquem avuy la que té per títol *Un rector*.

Lo libret está imprés elegantment y 's ven á dos ralets en las principals librerias y kioskos.

.. ..

Los mariners y treballadors del port de Barcelona sembla que tractan de organixarse en societat, convenuts sens dubte de que tan sols per medi de l'associació podran arribar á emanciparse de tantas injusticias com avuy ne son las víctimas.

Avant, treballadors! vulgau tots vostres drets ab constancia y firmesa, y 'l porvenir es vostre.

En lo calé del Port de la Barceloneta, segons tenim entés, lo diumenje vinent se posarán los fonaments de la futura societat dels mariners y treballadors del port de Barcelona.

Avant sempre!

.. ..

Lo ball de caretas donat en lo teatre Romea l'últim dissapte á favor de las escolas laicas, se vejé molt concorregut y animat, donant bon profit á la liberal institució á qual benefici 's feya.

Del mal lo menos.

.. ..

Lo carnesoltas ja ha passat y estém en plena quaresma.

Després de l'un l'altre y 'ls conservadors per torna.

.. ..

Trentacinch mil duros se contan guanyats per en Lagartijo en lo passat istiu.

Calculant la paga de molts mestres de estudi, resulta, que lo que un totero guanya en un istiu, un mestre necessita doscents anys de treballa y *cobrarho degudament* pera guanyar lo mateix.

Aviat á Espanya no mes farán forrolla los capellans y 'ls toreros.

Sobretot si 'ns tenim d'anar civilisant al estil conservador.

.. ..

Ha sigut portat á la caga-menja de Almeria l'arcalde de Abia, processat per hassanyas electorals.

Quin dimoni s'haurá penjat!

Pero ab tot y aixó, ja estich veyent com posan cataplasmas al assumpto.

Si 's tractés de perseguir algun demócrata ja fora diferent.

.. ..

Una segona multa de 500 pessetas ha sigut imposada á nostre apreciat colega de Valencia *El Chornaler*, sens que pogan averiguar sos redactors per quin sueldo ó article se 'ls imposa, ja que 'l governador los diu «per tal número ó en tal plana.»

Entre 'ls treballadors de Barcelona que, com dignerem en nostre número passat, va iniciarse la idea de una suscripció á dos quartos per individuo á fi de pagarli la primera multa, ha produhit encara mes entusiasme la noticia de la segona, y 's proposan que tan valent defensor de sos interessos no tinga que morir-se de una *botellada* de multas propinada per l'excelentissim governador de Valencia.

Se veu que *El Chornaler* se ha entreveusat al coll de algun privilegiat, y que 's tracta de asfixiarlo á multas.

Nosaltres felicitém á dit periódich per las iras de que es objecte, y recomaném á tots los obrers catalans inicien suscripcions de dos quartos per barba, á fi de ajudarlo en las multas ab que 'l distingeix lo senyor Botella, governador de Valencia per obra y gracia de Romeret, Cánovas, Pidal y C.^a

.. ..

Llegim en *El Chornaler*:

«Mos escriu un compañoero d'Alcoy demanant saber quin es el solt qu'ha servit al gobernaor pera multarnos en 500 pesetas.

Nosotros no li podem contestar categóricament, perque en la comunicació del *senyor Botella*, en la que se mos notificaba

la imposició de la multa, no mencionaba quin era el solt punible.

El nostre compañoero alcoyá creu (y nosatros també), qu'el solt multat será el que se refereix á les misiones qu'allí s'han celebrat, y se posa á la nostra disposició, per si es menester fer algunes aclaracions, y demostrar com á qu'es veritat tot cuant diem en el referit solt.

Agraim en gran manera l'oterimen del nostre compañoero, y sentim el dirli que es innesesari, pues la multa en cuestió mos ha segut imposta per prosediment gubernatiu, y este no admittix aclaracions de ninguna especie, ni mes apelacions que recurrir al ministeri de la Gobernació, qu'es igual que demanarli carabases á un taroncher. Per lo tant, no tenim mes remey que conformarse, ó á lo menos, fer com qui se conformén, encara que patixa el nostre esperit y la proseso vacha per dins.»

«Son tants eis compañoeros y colectivitats que mos han felicitat per la conducta observá per nosatros en les actuals circunstancias, y tantes les adhesions recibides, que s'ham aplegat á creure qu'es millor una multa gubernativa qu'una excomunió de má d'Arbispo.

En un parell de mites mes, la unió dels treballaor es un fet.»

Per lo vist, lo *senyor Botella* vol complaure á nostre apreciat company.

.. ..

Un periódich conservador diu que desitja en gran manera que vagin molts liberals á las futuras Corts de las conservas, pero cap republicá.

Aquest llenguatge no mes pot entendres ab las *idiomacions* monárquicas.

Jo prou faria comentaris... si no fos alló.

.. ..

Corre per la vila que 'n dihem del os; que si al ministeri hi ha en Pidal y Mon es per reformarne la Constitució, puig no pot sufrirse per los mestissots tant liberalisme com en religió diuhen que allí 's dona. Fan ben fet jo 'l fióch! puig que si be 's mira, cap mes ocasió tan be com aquesta presentars no 's pot en que junts mestissos y conservadors pugan fer la guitza als tous espanyols, fentlos ben felissos á copia de drop. Apa, donchs, carcondas dels del *ex* al cos, capellans y frares, carcatolicots, jesuitas mansos llensant rabia á doll, feligresos ximpls y reparadors, fillas de Maria, ó be del rector, bonifacias cayas que feu confessions d'un parell d'horetas per un pecatol que 'l confés voldria mes explicacions,

y á casa seva
daus l'absolució,
per desagrarivarvos
certas parts del cos
tot *salpassejantshi*
perque al altre mon
vos trobin ben netas
de cap pecat gros;
apa, donchs, vos deya,
ara es ocasió
de fer prechs á Cristo
y á sa mare y tot,
perque 'ls que ara manan,
re-conservadors,
que tot ho conservan
si 'ls treu compte bo,
vullgan conservar-ne
los antics recorts
de rostir heretjes
en la inquisició,
y penjar als negres
vils liberals
perque la pau regne
desde 'l Sur al Nort
y desde allá 'hont s' aia
ahont se pon lo sol.
Si tot aixó fossiu
joh conservadors!
vos ho agrahiria
casi tot lo mon,
puig devant de aquesta
tal provocació,
agafant escombras
los liberals tots,
no quedava un carca
ni un conservador
á dintre d' Espanya
ni per tots sos vols;
y ab sa tamborella
fora facilot
que anés fins de nassos
lo que mos lectors
de pet endevinan
sense dirho jo.
Apa, donchs, carcundas
y conservadors,
apretu la rosca
de la religió,
y després... recados
vos don de bon cor,
quan d' Espanya fora
menjaréu del tros,
y sols se 's conegui
en un altre mon.

.. ..

Si es veritat que per mostra basta un botó, aquí va una grossa de botons que demostran la llibertat que la premsa disfruta á Espanya, y la que se 'ns prepara ab la comparsa canovera-pidalesca-robledada.

Llegeixin y suhin, estimats lectors, que la cosa val la pena.

PERIÓDICHS DENUCIATS

- «El Mercantil Valenciano.»
- «La Voz de Galicia.»
- «La Correspondencia Ibérica» de Barcelona.
- «La Crónica de Cataluña.»
- «El Motin» de Madrid.
- «El Porvenir» de Madrid.
- «Lo Llobregat» de Sallent.
- «La Costa Cantábrica» de Santander.
- «La Lucha Obrera» de la Coruña.
- «El Diario de Badajoz.»
- «El Látigo del Vallés» de Granollers.
- «El Progreso» de Madrid.
- «El Globo» de Madrid.
- «La Izquierda Dinástica» de Madrid.
- «La Union Democrática» de Alicante.

PERIODISTAS CONDENATS

Lo director de «La Lucha» de Sevilla.

Lo director de «El Cencerro» de Madrid.

Lo escritor Sr. Soldevilla, de Madrid.
Lo director de «La Broma» de Madrid.
Lo director de «El Palleters» de Valencia.

Un periodista de Palma de Mallorca.
Lo director del «Alabarderos» de Sevilla.

PERIODISTAS PRESOS

Lo director del «Látigo.»
Un redactor de «La Vanguardia.»
Lo director del «Papelito.»
Lo director de «La Correspondencia Ibérica.»

PERIÓDICHS MULTATS

«La Lucha» de Sevilla.
«Un periódico Más» de Saragossa.
«El Chornaler» de Valencia.
«El Mercantil Valenciano.»

PERIODICH MULTAT Y MORT

«La Campanilla» de Saragossa.
Si aixó no es asfixiar á la premsa, que vinga Carlos seté l'orellut y ho vegi.

¡A L' ANTONET DEL VIOLI!

R. I. P.

(SERBIA)

Simpático Antonet, groguencha colors,
Trista situació, funebre figura,
Reliquias d' un mortal, esqueje recorts,
Aquí jaja per eterna sepultura!
Al veure mort, d' haber nascut renego;
Lo qu' ans m' era edort, ara es locara.
Violinista incansable y sens sosiego,
Que ab lo teu instrument cantant distreyas
A aquell que no era sort ni tampoch oego.
Erats tranquil, á totas horas reyas,
Pro si ab un baylet massa t' empipavas
A voltas, com un gat las unglas treyas,
Puig un fort cop de crossa li donavas,
Y encara qu' erats paput (no ho sé comprendre)
Al ceardar culpable empapavas.
Y ara al veure que t' has tornat sols cearda
Ignoro si 'm segueixes nit y dia
O si es que jo de tu no 'm sé despendre.
De qué li val á un, hom' tati siegra,
Si Antonet! tan bell punt desgracia plouhen,
Com la riera d' en Malla se desvia?
Tos bramos per toté 'l violi no 's mouhen,
La teva boca bella cantars no entons,
Ja pe 'ls carrers xistosos cantis no s' ouhen;
Mes jo que passejant per Barcelona
T' havia vist sufrir, per mi ab gran pena,
Dels baylets, que 't voltavan fent rodons.
Y avuy que ja contemplo en froda llosa
Tos restos, ab mirada molt serena,
La pena que sentia, queda fosa.
Y risant ma vista al cel ma pena atina
Qu' un cor nafrat en vida, quan mor, gosa
De gloria y goig immens que Deu destina.

MARIA HOGANORA

Fa pochos dias que á Madrid va ferse un testament deixant lo que anava á morirse una arropa de ví pagada pera boures la concurrencia á son enterro.

Va morirse 'l malalt, y al cumplir en lo mateix cementiri la voluntat del difunt, un capellá va esbrancarlos de mala manera.

Jo ja ho veig.
¡¡No va pensar en missas!!

.. ..

Las Dominicales, periódich de Madrid, ha sigut excomunicat y portat als tribunals ordinaris pe 'l bisbe de Orihuela.

¡Pero senyor á quin temps hem arribat!
Ja ni 'la mateixos bisbes se refian de las

excomunions, y deixantse de ánimas, procuran fastidiar lo cos de son enemich.

¡Y qué taujants cada dia van tornantse aquets bon senyors!

No fentne ja ellis cap cas, ¡cóm dimonis volen que nosaltres, heretjes incorretjibles, poguém fer altra cosa que alegrarnos de ser excomunicals de má de bisbef

Aviat sentirém entre lliberals, quan se vulga mal á un altre, dirli:

—Aixis Deu te privi de veuret excomunicat.

Y 's tindrà per una desgracia.

.. ..

Los que acusavan al senyor ministre del Foment (de la industria de la llana) de poch útil als interessos dels espanyols, van á quedarse espeterrats.

Nada menos, segons diu un periódich de trabuch y sant-cristo, que 's tracta de suprimir la paraula *conforme* del dictionari substituintla per la de *amen*; que 's aerenos tornin á cantar *Ave Maria purísima y Alabado sea Dios*; que 's posin multas als que no vagin á missa ó hi arribin després de haberse girat lo missal; que 's passi 'l rosari en tots los tallers y fábricas després de l' hora de plegar; y per últim prohibir *estrepitosament* que cap espanyol puga afeytarse 'l clatell baix pena d' excomunió civil y la consegüent eterna bullida en las calderas d' en Pere Botero.

Tan bonas disposicions nos farán á tots felissims; y entre missas y sermons, rosaris y comunions, veurém plujas de xorissos, protegits fins als calsons, per las nostras devocions, del Amo y Deu dels mastissos.

.. ..

Fa pochos dias que á un pobre manobre que treballava en una iglesia de Santa Coloma, li va caure un tros de viga al cap morint de tals resultas.

Un sant que tenia al costat no hi va volguer posarhi la má pers salvar al manobre.

¡Donchs per quan esperan los miracles!

SINONIMIA

Un jove que viu tot fat y tot ser bastant formal, molta dies ab son nebot se 'n van á pendre 'l total.

EDUARDE SALA

.. ..

GEROGLIFICH

1884
T I
divendres
Mars

Ue BACHLOSETI

SOLUCIONS

À LAS CABORIAS DEL NÚMERO PASSAT

XARADA: — Pe-pi-to.

GEROGLIFICH: — Com mes possetas mes quartos.